Innspill til regjeringens KI-strategi

NOPA er en interesseorganisasjon for komponister, tekstforfattere, låtskrivere og musikkprodusenter. Vi har over 1700 medlemmer og 600 tilknyttede, som skaper musikk og tekst på alle språk og i alle sjangre. NOPA arbeider for opphavernes rettigheter og rammebetingelser, og bidrar med kompetanse og nettverk for medlemmer og bransje.

Generative KI-tjenester som Suno m.m har brukt verk av norske musikkskapere uten samtykke, vederlag eller tilstrekkelig åpenhet. Dette er det største ranet i opphavsrettslig historie. DSM-direktivet fra 2019 (før KI-revolusjonen) skal gjennomføres i Norge. Direktivet handler blant annet om å styrke opphavernes rett til rimelig vederlag, men tar ikke høyde for dagens KI-situasjon. Resultatet er et utdatert direktiv som svekker noe det er ment å beskytte: opphavere og opphavsretten.

Hovedutfordringer

Urettferdig konkurranse og substitusjon: KI-generert musikk konkurrerer med musikkskapere og kan erstatte dem. Samtidig opplever mange artister at falske KI-spor publiseres under deres navn på strømmetjenester.

Vederlag og strømmesvindel: KI-innhold svekker royalty-grunnlaget for musikkskapere og brukes i stor grad til strømmesvindel.

Manglende åpenhet: Merking av KI-generert musikk er i dag frivillig og fragmentert, uten felles og transparente regler.

Urimelige kontraktsvilkår: Plateselskaper og forlag inngår KI-avtaler uten å involvere opphavere, og KI-klausuler blir ofte et krav i nye kontrakter.

Trussel mot kulturelt mangfold: KI-generert musikk og anbefalingsalgoritmer kan redusere synligheten til norsk musikk og bidra til et mer ensartet musikkliv.

Anbefalinger

1. Sikre samtykke, åpenhet og rettferdig vederlag ved bruk av opphavsrettsbeskyttede verk i KI-systemer, inkludert klare lisensregler og innsyn i treningsdata.

2. Innføre krav om identifisering og merking av KI-generert musikk, og stanse falske KI-opplastinger på artistprofiler.

3. Knytte statlig finansiering til respekt for opphavsrett, og prioritere verk og fremføringer med et tydelig menneskelig kreativt bidrag.

4. Styrke synligheten til norsk musikk på digitale plattformer, blant annet gjennom regulering av anbefalingssystemer og innholdsprioritering.

5. Utvikle verktøy, kompetansetiltak og veiledning som gjør opphavere i stand til å forstå og håndheve sine rettigheter i møte med KI.

Oslo, fredag 20. november, 2026